

megemlíttem még a különben páratlan Herkules-forrásnak azon egy kellemetlen hibáját, hogy eső és hóolvadás idejében hőmérséke 21—16 C. fokra is alászáll, hogy vízmennyisége ilyenkor gyakran háromszor annyi, mint rendes állapotában, de egészen zavaros és iszapos, úgy hogy fürdésre használni nem lehet.

Miután a granit a Cserna folyó medrében nyúlik a triasz-mész alá, igen természetes következtetés, hogy a Cserna vize jut egy hasadékon, talán éppen a két kőzet határán keresztül a hőforráshoz; de miután száraz időben, midőn a Cserna nincs megáradva, a Herkules-forrás vize ismét rendes állapotába jut, könnyen megérthető, hogy ama hasadéknak, melyen a Cserna vize beömlik, magasabban kell lenni, mint a Cserna közönséges vízállásának; s így a baj orvoslására, véleményem szerint, első teendő az volna: lehetőleg részletesen átkutatni a Cserna medrét s illetőleg föllelni a kérdéses hasadékokat.

Hogy csakugyan ebben, s nem talán egy a Herkules-forrás feltett nedves időszakokban eredő és lefolyó hideg forrásban keresendő a bajnak oka, kétségen kívül helyezi azon számtalanszor tett tapasztalat, hogy valahányszor Mehádia körül a legszebb száraz idő daczára is, a Herkules-forrásban beáll a régi baj, mindannyiszor megelőzi azt az imént említett ok, t. i. a Cserna vize — valahol az oláhországi havasok közt leszakadt záporosó következtében — megáradt, rendes medrén túlcsapott s ennél fogva a kérdéses hasadékokat elérte.

KOCH ANTAL.

A PHYLLOXERA VASTATRIX ÉS AZ ÁLTALA OKOZOTT SZŐLŐBETEGSÉG.

Már 1863-ban észre vették déli Franciaországban a Rhone völgyében a szőlőnek egy új betegségét, melyet *pourridie de racines* vagy röviden csak *pourridie*-nek (rothadás) neveztek el, minthogy a szőlőgyökér elkorhadása, elrothadása következtében a szőlőtő kihalt. Ezen új betegség először Orange környékén, a Rhone jobbpartán, különösen pedig Puiseaux és Roquemaure fennsíkjain mutatkozott; de eleinte oly csekély mérvben, hogy különös figyelmet sem gerjesztett. A következő években azonban évről évre mind inkább terjedt. A Rhone balpartjára is átlépven, 1865-ben Vaucluse departementban mutatkozott; de 1866-ban már a Gironde-ban észleltetett, míg 1868-ban roppant mérvben elterjedt, s igen nagy területeket

elfoglalt; így a Rhone völgyben úgyszólván minden szőlő tökéletesen elpusztult. A súlyos csapás a szőlőművelők közt általános kétségbeesést idézett elő; s a francia kormány csakhamar szükségesnek látta az iránt intézkedni, hogy e kór lényegére s roppant gyors terjedésének okaira nézve beható tanulmányok tétessenek.

A kormány bizottságokat nevezett ki a különböző megyékben, azonkívül pedig a a francia gazdasági egyesület szintén külön bizottságot küldött ki az új szőlőbetegség megvizsgálására.

De a míg ezek történtek, az alatt P l a n c h o n tanár Montpellierben már fölfedezte e veszedelmes betegség okozóját (1868) egy azideig Franciaországban ismeretlen rovarban, melyet *Phylloxera vastatrix*-nak nevezett el. A kiküldött és kinevezett bizottságok Planchon fölfedezését egyhangúlag megerősítették. P l a n c h o n ezután L i c h t e n s t e i n közreműködésével sietett e pusztító rovarról szóló tanulmányait elkészíteni, s a „*Journal d'Agriculture pratique*“ 1869-ik évi folyamában közzé is tette.

A betegség közvetlen okát tehát tényleg már 1868-ban fölismerték, de még mai napig sincs megállapítva, ha vajjon mely körülmények azok, melyek a bajt előmozdítani vagy hátráltatni képesek. Mindenesetre különös egy tünetemény az, hogy míg a *Phylloxera* némely vidéken a szőlőt csaknem végképp elpusztította, más vidéken oly érzékeny pusztításokat nem vitt végbe; továbbá azon körülmény sincsen még megmagyarázva, hogy miért él ugyanazon rovar Franciaországban inkább, s talán kizárólag, a szőlő gyökerén, Amerikában pedig a szőlő levelén? — Átalában az egész *Phylloxera* ügy még igen sok pontban bővebb fölvilágosítást igényel; e rovar életmódja még teljesen kiderítve nincsen, s hogy e kártékony rovar életszokásaival ezideig még maguk a közvetlenül károsított megfigyelők sincsenek tisztában, azt Heuzé-, de Lavergne- és M a r é s-nek legközelebb a „*Bulletin de la société d'encouragement pour l'industrie nationale*“ 1872. márcziusi füzetében megjelent közlései is bizonyítják.

A betegség jelenleg már nem csak a Rhone völgyére szorítkozik, hanem Bordeaux környékén is uralkodik. De nem csak Franciaországban, hanem a Krimm félszigeten, a Földközi tenger némely szigetein, Afrikában és Amerikában is jelentkezett e pusztító rovar, a mely utóbbi körülmény már azon gondolatot is fölébresztette, ha vajjon nem Amerikából került-e hozzánk? — a mi nem is volna valami lehetetlenség, mert könnyen megtörténhetett, hogy az amerikai szőlővesszőkkel a Rhone bal partján fekvő tarasconi nagy szőlőiskolába jutott, s innen azután mind tovább és tovább terjedt.

A hivatlan vendég különben már Angolországban, Irlandban és Németországban is mutatkozik.

A következőkben igyekeztünk, a máig tett tanulmányok alapján, lehetőleg hű képet adni az elhiresedett rovarról s az általa okozott betegségről.

A *Phylloxera vastatrix* a félröpkék (*Hemiptera*) rendjéhez és pedig a *levelészek* (*Aphidia*) nagy családjához tartozik. Legközönségesebb alakja, mint eddig megfigyelték, az álcza-alak (1-ső, 2-ik és 3-ik ábra*); mint ilyen millióként találta a szőlő gyökerén. Picziny, szabad szemmel alig kivehető, tojásdad testű, eleinte zöldes-sárga

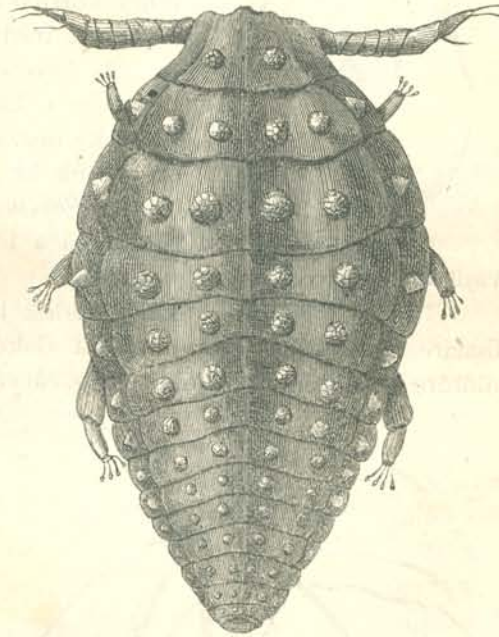
1-ső ábra.

A szőlőgyökéren élő fiatal *Phylloxera*-álcza felülről.

2-ik ábra.

A szőlőgyökéren élő *Phylloxera*-álcza alólól, a szűrő és szívó készülékkel.

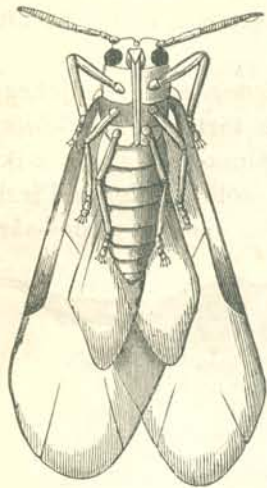
3-ik ábra.

A kinőtt *Phylloxera*-álcza. (100-szor nagyítva.)

később narancsszínű, tetűhöz hasonló állat, mely háromszori védekezés után 0.75 milliméter hosszúságot ér el, s akkor hátán több sor feltűnő pontot visel (3. ábra). Három pár lába s egy pár izelt csápja van, hasoldalán pedig egy hátra hajlítható szűrő- és szívó-csővel (2. ábra) van ellátva. Másik alakja a tökéletes szárnyas állat (4-ik ábra), mely Amerikában elég gyakori, míg Európában igen ritka, sőt többen kétségbe is vonják, hogy Európában előfordul. Ez valamennyi szárnyas rokonaitól, a levelészektől, az által különbözik, hogy szárnyait, melyek közül a mellsők a hátulsóknál sokkal hosszabbak, vízszintesen tartja, nem pedig ormósan, mint amazok; a

*) Az ábrákat rajzolta Schimann Vilmos, metszette Morelli Gusztáv.

mellet két nagy, majdnem gömbalakú összetett szeme, a homlokán pedig egy harmadik pontszeme van. — Hossza 1 milliméter, röptében tehát ki nem vehető s ezen kicsinyisége miatt alig röpülhet akarata szerint, hanem inkább a szél viszi bizonyos irányba.

4-ik ábra.

Phylloxera vastatrix nőténye, tökéletes állapotában.

Ez azonban a fennidézett helyen a hímről is említést tesz, melyet, állítólag, Riley lerajzolt Amerikában. Szerinte a hím csak az által különbözik a nőténytől, hogy szárnyerei erősebbek, s ennél fogva röptének irányát inkább meghatározhatja.

A *Phylloxera* életmódja, úgy látszik, nem igen különbözik azon rokonaitól, melyek hozzá hasonlóan a gyökereket szemelték ki pusztításaik tárgyául.

A *Phylloxera* kétféle életet él: a föld fölött és a föld alatt. A szárnyas állat nyáron át s őszkor jelenvén meg, leginkább szelek hordják el, néha ugyancsak

messzire. Ha ezen nagyobbbrészt önkénytelen utazása alkalmával szőlőtőre hull, annak leveleit megszúrván, a megsértett sejtszövetbe

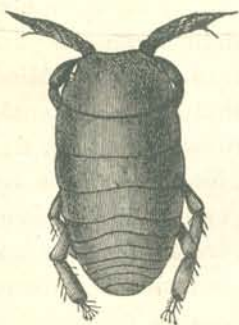

5-ik ábra.

A *Phylloxera* szúrásai következtében keletkező gubacsféle kinövések a szőlőlevélen.

nehány petét rak, mire a sejtszövet felduzzad és gubacsnemű kinövéseket alkot, (5-ik ábra) melyben az oda lerakott petékből rövid idő alatt szárnyatlan, de tojóképességű rovarok fejlődnek. A gubacsok később felpattognak s bel-sejőkből igen sok, számra nézve százra is menő rovarka búvik ki. (A petékből kikelt rovarok t. i. már a gubacsban új nemzedéket hoztak létre.) E fiatalok (6-ik ábra) azután nyomban

a szőlőtő gyökereit keresik fel, s ott nyugtalankodva futkosnak, helyet keresve, a hova szívó szípjokat beilleszték. Leginkább a felbőrhasadékait, különösen pedig a sérüléseket kedvelik. Ez a helykeresés néha 2—3 sőt 5 napig eltart. De a hova azután szípját beillesztette, ott mozdulatlanul marad, erősen oda tapadva. Veszteglése alatt a gyökér nedveit szívja szünetlenül, minek következtében gyorsan növekszik, háromszori vedlés után pedig, a nélkül hogy meg lett volna termékenyítve, mintegy 30 petét rak s elhal. A hosszúkás narancsszínű petékből (7-ik ábra) már néhány nap alatt ismét szárnyatlan nőstények kelnek ki, melyek újra minden megtermékenyítés nélkül petéket raknak. És ez így tart kora tavasztól kezdve késő őszig; úgy hogy tavasztól őszig, egyetlen egy petéből nyolcz nemzedék után, 25.000 millió rovar származhatik. Ilyen szaporodás mellett csakugyan nem csodálkozhatunk, ha végre a legdúsabban tenyésző szőlőtő is kivész.

6-ik ábra.

A gubacsféle kinövésekből kikelt álca.

7-ik ábra.

A szőlőgyökérre lerakott Phylloxera-peték.

A *Phylloxera* mintegy 5 lábnyi mélységre hatol be a földbe. Támadásainak és pusztításainak végső következménye, mi különösen a fiatalabb szőlőkön mutatkozik, a gyökérnek szétmállása és elrothadása. A gyökerek s különösen finomabb ágaik, a gyökérrostok, a megszúrás következtében felduzzadnak, gömbölydeden kidudorodnak (8-ik ábra) s elrothadnak.

A szőlőtő tápláló nedveinek legnagyobb része a megszúrt helyekre tódul, a mi, természetesen, csakis a többi szervek rovására történhetik; így azután a gyökér csakhamar felduzzad, a többi részek pedig elhervadnak, a szőlő kivész.

Télen megszűnik a szaporodás; az állapot, úgy látszik, a gyökér kérge alatt dermedt állapotban tölti a telet, de ezenkívül a peték is redesen áttelelnek.

A kór terjedésének módjáról biztosan itélni még nem lehet. Rendszeresen tavaszkor tapasztalható, hogy egyes szőlőtők vagy tőkecsoportok nincsenek oly egészséges színben mint a többiek; egyes, hogy úgy mondjuk, betegségben sinlődő szigetek vehetők észre, me-

lyek körül a rovar roppant gyorsasággal terjed; de a kór gyakran még ezen beteg helyektől jó távolnyira is felüti fejét. A tavaszkor megtámadott szőlők az idő télre fordultáig gyakran már végképp elpusztúlnak, míg a kevésbé megtámadottak csak 3—4 év múlva vesznek ki. A szőlőnek gyorsabban vagy lassabban történő elpusztítása részben magától a szőlő állapotától és korától is függ. Minél jobban műveltetik a szőlő, s minél korosabb, annál inkább ellentáll a rovar támadásainak. A rovar terjedése, úgy látszik, kevésbé történik a föld alatt, noha bebizonyult tény, hogy az egyik szőlőgyökérről a másik közelében fekvőre átmege, de sokkal inkább föltehető, hogy, miután a gyökert a rovarok teljesen ellepik, a fiatalok — a szívásra helyet keresvén — fölérnek a szár tövéhez s innen a földön tovább más szőlőtőhöz vándorolnak. A beteg helyektől távol eső szőlőkre a szárnyas rovarok közvetítése által származik el a betegség.

8-ik ábra.

A *Phylloxera* szúrásai következtében a gyökérrostokon keletkezett dudorodások.

A *Phylloxera* által okozott szőlőkórnak Heuzé szerint, három jól megkülönböztethető szakaszát lehet megfigyelni.

1) A szőlőnek legelső megtámadásakor, a figyelő bármennyire ügyes legyen is, külsőleg a szőlőn semmi gyanús jelt nem vesz észre, mely a kártékony rovar jelenlétét elárulná. Azonban ha a szőlőtőt kitépi, akkor a gyökérrostokon azon többé-kevésbé gömbölyded vagy hengerded dudorodásokat találja, melyeket a 8-ik ábra mutat, s melyek a rovar jelenlétét mindenkor elárulják. Ezen jellemző dudorodások, melyek, mint tudjuk, a rovarok szúrásai folytán keletkeznek, fehéres színűek, de a levegőnek kitéve megbarnúlnak, sőt megfeketednek. Ezen dudorodásokon, sőt az egészséges gyökereken

is már szabad szemmel, de még inkább kézi nagyítóval világosan meg lehet ismerni a fentebb leírt s az 1-ső, 2-ik és 3-ik ábrán bemutatott sárga színű rovarokat; ezen rovarok mellett pedig — rendszeren a vénebb gyökerek kérgéhez tapadva — a 7-ik ábrán bemutatott sárgás petéket. E szakasz folyama alatt leginkább csak a gyökérrostok fajulnak el, és válnak igen könnyen szétmorzsolhatókká, de helylyel-közzel már a régiebb s vastagabb gyökereken is mutatkoznak az említett domborodások. — A kórnak

ezen stadiumát Planchon találóan rejtett állapotnak (l' état latent) nevezi.

2) A második időszakban már a szőlő külsejéről is világosan lehet a rovar jelenlétére következtetni. A szőlőtő most hervadt, a kacsok rövidek, a levek kisebbek s nem is oly szép zöld színűek, mint az egészséges tőn, végre pedig a szőlőgerezdek, ha netalán vannak is a tőkén, igen kicsinyek, csekély számúak s igen nehezen érnek meg. Az első korszak alatt megtámadott fiatalabb gyökérrészek barnák, feketések s könnyen szétmállók, feltűnőek továbbá rajtuk a gyöngysor alakú dudorodások; a vénebb gyökerek pedig, melyek csak ezen korszakban támadtatnak meg tetemes mérvben, az által tűnnek föl, hogy a felbőrük könnyen lehámozható.

3) A harmadik időszakban a betegség már legnagyobb fokát éri el. Az ellepett térség központjában, a betegséglepte területeken a szőlőtők már kihaltak vagy pusztuló félben vannak, a vesszők feketék, mintha megégtek volna, a gyökereket, ha még el nem rothadtak is, alig néhány piczike gyökérrost tartja, melyek segítségével csak éppen hogy tengődnek még valahogy. Ennél fogva a hajtások nyomorultak, a levelek pedig kicsinységök és rendellenes szinezésük következtében alig ismerhetők föl szőlőlevelek gyanánt. A kihalt tőkén a kártékony állapot igen ritkán található; tehát a gyökeret jó-elevele hagyja, még mi előtt végképpen elhalt.

A három elsorolt időszak egymás utáni 3—4 évre terjedhet, vagy pedig, mint már említettük, egy év alatt is elkövetkezhetik.

E veszedelmes baj legyőzésére már a legkülönbélebb szereket ajánlották és alkalmazták, melyek leginkább háromféleképp gyakorolhatják hatásukat és pedig: 1) hogy a szőlő életképességét fokozzák s az által alkalmassá tegyék arra, hogy a rovar támadásainak inkább ellentállhasson; e tekintetben igen hathatós ellenszernek mondják a szőlők gondos ápolását és művelését, a bő trágyázást, továbbá a földnek, gyakori kapálása alkalmával, kénnel való vegyítését; 2) hogy a rovar elűzzék, mire ismét tiszta kénport vagy különböző kénvegyületeket ajánlanak, melyeknek, a növény növési korszakában való jelenlétét a rovar — mint mondják — nem tűrheti; 3) hogy a rovar végképp elpusztítsák. E cél elérésére a többi közt azon eredeti gondolat is fölmerült, hogy Amerikából hozassanak Franciaországba oly rovarokat, melyekről ismeretes, hogy a *Phylloxera*t pusztítják. Lichtenstein szerint a *Phylloxera* ellenségei leginkább a poloskák közt keresendők, s midenek előtt a zöldszínű *Mysius cymoides* említetik, minthogy azt 1869-ben több helyen a beteg szőlőtőkön nagy mennyiségben találták, annyira, hogy némely laikus magával a *Phylloxera*val cserélte föl.

Ezekon kívül igen sokféle pusztító szert alkalmaztak. Heuzé csak 30-at említ meg, de ezek között úgyszólván egyik sem volt olyan, melylyel teljesen kielégítő eredményt értek volna el; a mi könnyen belátható, ha megfontoljuk, hogy itt egy olyan rovarölő szert kell alkalmaznunk, mely a gyökér legvégső rostjáig terjedve, a rovarokat egytől egyig, végképp elpusztítsa, de magát a növényt éppen ne bántsa. Kén és kénvegyületek, a trágyához keverve, néha meglehetősen jó eredménnyel voltak, de korántsem teljesen megnyugtatók. Hanem általában úgy látszik, hogy a kénvegyületek még is legtöbbet ígérnek. Planchon legalább azt hiszi, hogy a mészkénmáj (bisulfure de calicium; Kalkschwefelleber) a legbiztosabb szer a rovar ellen. A kereskedésben előforduló közönséges oldat, mely 100 rész vízben e sóból 20 részt tartalmaz, még 40-szer annyi térfogatú vízzel hígíthatatik, a nélkül, hogy pusztító hatását elvesztené. Ezen só különösen a földben igen könnyen szétbomlik s akkor oldatából a kén mint igen finom por (kéntej, Schwefelmilch) csapódik le a rovarokakra.

Planchon ezen általa ajánlott eljárást, a kénvirágnak a szőlőpenész-gombára gyakorolt hatásához viszonyítva, földalatti kénezésnek nevezi. Minden egyes szőlőtőre 20—25 liter folyadékot kell önteni. A petroleum, eltekintve attól, hogy drága, nem felelt meg; sokkal sikeresebben alkalmaztatott a *phenylsav* vagy *carbolsav*, a mely szereknek (1 rész sav 100 rész vízben) ismét csak részben megfelelő hatásuk volt. S ez természetes is, mert az ilyen szereknek alkalmazása igen meg van nehezítve az által, hogy a rovar néha 5 lábnyi mélységben ütött tanyát, s azon fölül oly roppant szapora, hogy ha nem sikerül valamennyi rovar egytől egyig előlni, s ha csak egyetlen egy is életben marad, a baj ismét megújul. A német kertészeti és szőlészeti egyesület elnökségétől oly melegen ajánlott dohánylének, Planchon tapasztalatai szerint, csak igen koncentrált állapotban van hatása. Ajánltatik továbbá a pusztító szereket már akkor alkalmazni, mielőtt a baj nagyon elhatalmozott volna. A földnek a szőlőtő körül föllazítását és a gyakori kapálást kettős tekintetben nagyon előnyösnek mondják. Először mert az alkalmazott irtószer könnyebben a gyökerekhez juthat, tehát a rovar is inkább éri, másodsor mert a szőlő az által, hogy a földet körülötte föllazítjuk, erősebbé válik és a rovar támadásainak inkább ellentáll.

Gaston Bazille azon figyelemre méltó tanácsot adja, hogy a nemesített szőlővesszők a szőlőnek Európában vadon élő rokonaiba oltassanak be, mert ezeken a Phylloxera még eddig nem találtatott. E vad fajok: a *Cissus orientalis* és *Ampelopsis heracea*,

Nagyon hatásosnak mutatkozott a *F a u c o n* nevű szőlőművelő által ajánlott eljárás, mely azonban csakis lapályokon és oly helyeken alkalmazható, a hol csatornázások vannak. Ez abban áll, hogy a szőlő évenként 2—3-szor, különösen télen, vízzel árasztassék el, de úgy, hogy a víz néhány napig a földet valósággal elborítsa.

Egy másik, *A n e z* nevű szőlőművelő azt tanácsolta, hogy, midőn a kór legcsekélyebb jelei valamely szőlőtőn mutatkoznak, azt rögtön ki kell tépni és elégetni. Erre a tanácsra, melynek célja különösen a bajt elkeríteni, szűkebb térre szorítani, tehát localisálni, azt mondja *H e u z é*, csak az kár, hogy Franciaországban már négy évvel ez előtt nem követték. *M a r é s* ellenben kétségbe vonja, hogy ez által a kívánt eredményt el lehetne érni, minthogy a leggondosabb kiirtás vagy kiásás daczára is maradhat néhány gyökérrösty a földben, mire azután a baj nem sokára ismét kitörhet. Igaz, de ha a beteg szőlő körül az egészségeseket sem kiméjlük, hanem néhány tőkét körülötte egészen kiirtunk, s azután a szőlőt jó széles sánczczzal veszszük körül, a kór terjedése legtöbb esetben meg fog akadályoztatni.

Ezen meggyőződéstől áthatva, *M o u r r e t*, s leghíresebb szőlőművelők egyike, kinek leggyönyörűbb szőleit a *Phylloxera* pusztította el, egész védtársulatokat alakított ezen veszedelmes rovar ellen, s valóságos *Phylloxera*-rendőrséget szervezett, különösen a *Herault* és *Gard* departementban. A társaságba csoportosult szőlőművelők választják meg a védbizottságot, mely teljhatalommal ruháztatik föl mindent elkövetni, a mit jónak lát a *Phylloxera* terjedése ellen. A társulat tagjai egy-egy hektár szőlő után egy frankot fizetnek a közös pénztárba, melyből azután a *Phylloxera*-invasio alkalmával minden költség fedeztetik; nevezetesen a szőlők kiirtása s elégetése, azok fölkapálása, körülsánczolása, a károsított birtokos kárpótlása stb.

Ilyen heroikus eljárás által a kór, különösen ha ez még csak első korszakában van, bekerítettetik, s miután környős körül az egészséges szőlő is kiirtott, rendesen el is fojtatik.

Franciaország földművelés- és gazdaságügyi minisztere, az ilyen védő társulatok alakítását köriratilag is ajánlotta. Különben pedig már 1870. július 14-én tűzött volt ki a francia miniszterium 20,000 frankot annak, a ki egy tökéletesen megfelelő eljárást vagy ellenszert talál föl a *Phylloxera* gyökeres kiirtására.*) Ezen jutalom ügye

*) A francia kormány az érintett pályázatra a következő programot adta ki:

1. §. A ki a kormány által, az új szőlőbetegség kiirtására alkalmas ellenszer (eljárás) feltalálására kitűzött 20,000 frank jutalomra pályázni akar, felfedezéséről a földművelés- és kereskedelemügyi miniszterhez küld jelentést. — 2. §. Pályázatra csak azok bocsájtatnak, a kik folyamodványukhoz hiteles bizonyítványokat mellékelnek, melyekből kitűnik,

a háború alatt természetesen nyugodott, de a múlt évben megújítatott s végleges eldőlése 1873 elején várható.

Magyarországban ugyan e betegség még nem mutatkozott, s egyelőre még nem is kell félnünk attól, hogy netalán szelek által hozatnék hozzánk a veszedelmes rovar, de mindenesetre *lelkiismeretbe vágó dolog minden szőlősgazdára nézve*, hogy a külföldről hozatott szőlővesszőket, bár honnan valók legyenek is azok, tüzetesen megvizsgálja, különösen a kéreg hasadékait nyomról nyomra megtekintse, még nagyobb biztosság okáért pedig, mielőtt azokat elültetné, néhány óráig jól kifőzött erős dohánylében áztassa.*) Ki vállalná magára a roppant felelőséget, ha vigyázatlansága következtében oly iszonyú szerencsétlenség érné szőlőinket ?!

KRIESCH JÁNOS.

hogy az ajánlott eljárás már gyakorlatilag is alkalmazásba vétetett, és hogy a nyert eredmények biztosítékot nyújtanak arra, hogy általában bármily talajon sikeresen és olcsón alkalmazható. — 3. §. A pályázatok ügyében beadandó folyamodványok a központi bizottsághoz intézendők, mely a beadott okmányok megvizsgálása, s ha netán szükséges volna, előleges enquete-véleményezés után, ítéletet mond arra nézve, ha vajjon az ajánlott eljárással méltó-e kísérleteket tenni, a melyek folyamáról és sikeréről azután a helybeli bizottságok (commissions locales) tesznek jelentést. — 4. §. Minden kísérlet részleteiről körülményes jegyzőkönyv fog készíttetni. E jegyzőkönyvet, melyet a helybeli bizottságok szerkesztenek, a megyefőnök a földművelés és keresk. miniszterhez terjeszti fel, ki azt a központi bizottsággal közli. — 5. §. E bizottság megvizsgálja a bírálata elé terjesztett jegyzőkönyveket, s ha a jutalmazásra méltó ajánlat találkozik, a díjat odaitéli. — 6. §. A memorandumok, okmányok és jelentések legkésőbb 1872 december 31-éig a földművelési miniszterhez (földművelési igazgatósághoz) vagy a francia köztársaság valamely prefecturájához nyújtandók be.

*) Vannak a kik azt hiszik, hogy a vész már bennünket is komolyan fenyeget; erre figyelmeztet Stettner Otto úr, ki a „Borászati Füzetek“ legutóbbi (VI-ik) számában ezt írja: . . . „*Hazánkban a Phylloxera!* Tegnap, azaz június 4-ik napján a kloster-neuburgi vegyintézetben egy úr jelentkezett Pozsonyból; magával hozott kiveszőfélben levő szőlőtőkét, hogy betegségük kikutattassék. Fink úr, a pozsonyi borosgazdák egyik jeles tagja, jelenté, hogy a kísérleti szőlőben, mely Pozsony észak-keleti részén, egy domb tövében fekszik, több százra menő tőke kipusztult; a vész körfutólag terjed s nincs mi útját szegné. A talaj kötött, (francia tapasztalás szerint laza, szemerkés talajban csak sinlődve terjedhet) az élősdijének azonkívül az uralkodó száraz idő is kedvezett.“

„A kutatás eredménye eddig csak egy phylloxera volt, mi annak tulajdonítandó, hogy Fink úr hajszálgökök helyett leginkább tőgyököket hozott, és a szállításnál nem járt el a kellő óvatossággal.“

Mint hogy azonban Pozsonyban eddig még csak ez egyetlen eset fordult elő s a vizsgálat alkalmával is — állítólag — csak egyetlenegy phylloxerát találtak; végül mivel a phylloxera meghatározásában igen könnyen lehet csalódnai, mi a jelen esetet még nem merjük határozott tény gyanánt elfogadni.

K. J.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.